

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marție. Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl., 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiu strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 80 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 10 Martiu, 1895.

Faptele trecutului din viața poporului servesc adeseori a lumina viitorului și a servi de busolă în prezent.

Locuind noi pe acest pământ de secol cu mai multe popore, datorința noastră, față de noi înșine și față de patrie este, a scruta faptele acestor popore, a studia pe baza lor înclinațiile, caracterul și modul de luptă ale lor, ca să aflăm cum avem să ne purtăm față de ele în prezent și în viitor.

În cele ce urmăză voim să înșirăm unele fapte din trecutul apropiat al poporului magiar, trăgând și concludsiunile, ce rezultă din ele.

Datele le împrumutăm din izvor magiar, din o publicație, scrisă de Pavel Ioanovich, în foia nr. 1 din 20 Martiu c. al lui „Hazánk”.

Era în luna lui Aprilie 1848, când sârbii din Ungaria au trimis o deputațiune la Kossuth. Un membru al acestei deputații, Stratimirovici, a adus vorba despre pretensiunile sârbilor, cari nu cereau mai mult, decât recunoșterea drepturilor, ce le-au avut până atunci. Kossuth i-a răspuns cu îngâmfare: „Acesta sunt cuvintele unui trădător de patrie, între noi va decide sabia”. Er cu câte-va luni în urmă, tot Kossuth a dis în ședința dietei din 11 Iuliu 1848 din Pesta, în o vorbire a sa, că „sârbii sunt agitatori și revoltanți, cărora numai cu strângul pôte să li se răspundă”.

Referitor la aceste Ioanovich dă, că „Kossuth în mod neexplicabil a respins propozițiile aceste modeste”. Noi însă aflăm tare explicabilă această purtare a lui Kossuth, atât față de sârbii, cât și purtarea analoă a lui în acest timp față de români. În primăvara și vara anului 1848 magiarii, în frunte cu Kossuth, aveau șanse de reușită în mișcarea lor revoluționară; erau în culmea puterii și astfel Ko-

ssuth îngâmfat a pus în perspectivă naționalităților strângul. Îndată ce însă situațiunea s'a schimbat, s'a schimbat și Kossuth.

„În luna lui Novembre — scrie Ioanovich, — când ostile imperiale au năpădit Ungaria, Kossuth s'a convins, că a greșit și s'a năruit, ca cu tot prețul să câștige pe români și pe sârbii”.

La români a trimis, în numele guvernului, pe Dragoș, er în Nov. a trimis la sârbii, și anume la patriarhul sârbesc Raciaci, pe care cu patru luni mai înainte îl destituise din demnitatea de patriarh, sub cuvânt că e rebel, a trimis, dîcem, pe Klapka, făcând cele mai mari promisiuni și concesiuni sârbilor, cuprinse în 7 puncte.

A promis în strîmtoare, a încercat împăciuirea, dar nimeni nu a dat credemnt acestor promisiuni.

Acesta e un cas, din care vedem, că magiarii în strîmtoare promit toate, dar când sunt la putere nu vrea să știe nimic. La 48 au pățit-o cu această purtare, căci promisiunile lor n'au fost credute. Dar au învățat ei ceva din acesta? Nimic, cel puțin faptele din prezent ne arată, că n'au învățat. Exemplu în privința acesta este legea de naționalitate.

La 1866—7, fiind monarhia în strîmtoare, magiarii au esoperat tranșacțiunea dela 1867. Ca să capete constituție și ca să se recunoască uniunea Ardélului, magiarii: între altele au trebuit să voteze o lege, favorabilă în cânta naționalităților. Au votat această lege, legând multe promisiuni de ea, dar au votat-o când nu se simțiau destul de tari, cu totă strîmtoarea monarhiei. S'a făcut deci legea într'un timp, când magiarii erau slabi și îngroziiți de absolutismul de după 1848. Îndată-ce însă au început a se întări și consolida, n'au mai voit să știe de legea votată și aș ea nu se mai respectă, er unii pretind abrogarea ei totală.

Este ore purtarea acesta bună și sănătoșă pentru patrie și în interesul poporului magiar? Noi credem, că nu.

Revista politică.

„Hazánk” dela 10 Martiu scrie un articol din incidentul visitei, ce au făcut-o la București conducătorii slovaci, dnii Stefanovici, Mudron și Daxner.

Foia ungerescă dă, că numiții conducători slovaci au cercetat instituțiunile mai însemnate din București, luând parte și la o ședință a Academiei române, unde secretariul acesteia, dl Dimitrie Sturdza, șeful partidului liberal din România, i-a primit în mod deosebit de simpatie.

Scopul acestei călătorii n'a fost altul — dă „Hazánk” — decât a încheia alianța naționalităților în capitala română, într'un conventicul secret, și nu e imposibil, că unicul comandant suprem, care se îngrijescă de strategia alianței, residă în suși în București. Firele ce mișcă politica de naționalitate din Ungaria se vor concentra în capitala română, lipsite de ori-ce controlă. „Hazánk” apoi sfârșesc:

„Ne dore inima vădend, la ce au degenerat lucrurile, dar suntem siliți a spune, că după-ce guvernul și partidele magiare nici-odată n'au luat în serios cestiunea naționalităților, decât cel mult din tactică de partid, ori din cortezie au atins-o în câte-o vorbire neorientată în parlament — acesta așe e trebuit să fie. Și că așa s'a întemplat, nu români sunt de vină, ci guvernul magiar și partida liberală, care în loc de politică de naționalitate, face politică bisericescă, încăerend magiarimea”.

Ministrul president Bánffy atrage atențiunea opoziției chiar prin diarul opozițional-radical, „Egyetértés”, că

densul va disolva camera deputaților îndată ce va observa, că opoziția îi face mari greutăți în activitatea sa parlamentară. Imputernicirea pentru disolvare o are deja Bánffy. Diarul citat nu crede, ce e drept, că ministrul-president va face întrebuintare de această imputernicire, dar adăuge, că această informațiune o are din isvórele cele mai sigure.

În cercurile diplomatice și politice a produs mare surprindere prezența în Berlin a contelui Filip Eulenburg, consul din Viena, și înpregiurarea, că scopul petrecerii sale aici se ține în cel mai mare secret. În cercurile inițiate se crede, că Eulenburg e designat de secretariu de stat al oficiului de esterne, pre când actualul secretariu, Marschal, probabil, că va fi denumit consul la Petersburg în locul rechiematului Werder. În ceea ce privește pe contele Herbert Bismarck, se pare sigur, că va fi denumit la vre-un post de ambasador, și adică ori la Viena, ori la Londra.

Situațiunea politică din Spania devine tot mai încurcată. Poporațiunea e nemulțămă cu denumirea lui Martinez Campos de comandant suprem al Madridului, fiind de credință, că va oprima elementul civil. Martinez Campos a primit în audiență pe oficerii superiori ai garnizónei din Madrid și a făcut înaintea lor enunțațiunea, că va pune înaintea tribunalei militare toate diarele, care atacă armata; disciplina însă o va susține cu cea mai mare stricteță. — După-cum se vorbește, regina-regentă va designa în curend persóna, pe carea o va încredința cu formarea cabinetului. Cabinetul probabil că încă în decursul săptămânei acesteia se va constitui. — Tóte depind dela rezultatul conferențelor reginei-regente cu Canovas.

FOIȚA.

Dare de sémă

asupra broșurii de novele a dlui I. Russu Șirianu, apărută în Sibiu, 1894.

(Înceiere).

În „Două surori” e frumșel zugrăvit amorul a două surori, ce ambele îl nutresc față de una și aceeași persónă, față de un tinăr medic. Acesta le știe éráși tiné pe amândoué „calde”, pără-ce mână de interes se logodesce, cu alta. Surorile cetesc anunțul și isbucnesc amândoué în plâns, mărturisindu-și reciproc dragostea tainică nutrită față de trădătorul comun. E acesta mai mult o scenă ironică, menită de a pedepsi două surori pentru credulitatea lor, și a arăta cum aș căsătoria mai mult din interes se face.

Trecend peste celelalte novele, accentuez încă, că cu partea ultimă din „Valurile vieții” ne-am mai întălnit încă în novelele d-lui Vlăduță, unde în „De-a baba órba”, autorul de asemenea se întâlnește cu doi copii flașnetiști: Giustino și Rosalbo, cari în novela lui Russu sunt metamorfoși în Angelo și frates-o, de asemenea băieți italieni, cari însă nu cu flașnetă câștigă ci — cu harmonica.

Me opresc acum la o espunere mai amănunțită a celor două novele, cari după

părerea mea, precum și după a celor, cari deja au scris recenziuni asupra novelor lui Russu Șirianu, formeză simburile novelor, și aceste sunt: „La móră din vale” și „Nicu Ciobănelul”.

Ambele aceste novele au suget în parte istoric. Dîc „în parte” istoric, căci partea istorică e numai cea secundară și întreaga acțiune s'ar fi putut desfășura întocmai așa de bine și în alte vremuri, ca și în cele din 48. Eroii — dacă de deosebi în cea dintâi novelă putem vorbi de eroi — sunt în colori prea de tot palide presentați. Anii 48 și 49 cu însemnatele lor evenimente, sunt pentru noi toți, și în deosebi pentru scriitori, ani de înaltă inspirație. Din ei au și împrumutat mulți scriitori români sugete, au împrumutat și scriitori unguri, între alții cunoscutul Jokai Mór, care într-o novelă descrie crușimi, ce s'ar fi sêvșit de către români față de nobilii magiari, făcend adică pe unguri martiri ai unei cauze sfinte și pe români ucigători și tăciunari. Dar să nu fim rău înțeles! Aceste două novele ale lui Russu, nu sunt istorice, istoria în ele e numai un ce convențional, și după a mea părere în cea dintâi numai un mijloc menit de a sprijini și îmbogăți acțiunea.

Am dis la început despre „Móra din vale” că e — ce-i drept mai lungă, dar nu și mai perfectă dintre novelele lui Russu. Pentru de a dovedi această aserțiune mă voi ocupa puțin cu conținutul novelei.

În castelul „Dulcele”, care după autor e pe Valea Crișului în apropierea munților apuseni, trăiesc în linisie familia nobilă „Andrieu”. Tatăl e mort și văduva Andrieu își mărită pe fîca Zoe. La ospet vine și prietena ei Lia, fîca viceprefectului Sever Adrian, în care fată, feciorul casei, Emil Andrieu se amoriséză, și îi declară dragoste. Resultatul este logodna și acestora. Lia însă face într'aceea cunosință cu un interes tîner, Victor, nepotul avutei și nobilei bérane Agaa din Brădeni, o comună aprópe de „Dulcele”. Acesta venise dela universitate, mai era și amator de pictură, și fata'l îndrăgi. Acum isbucnesc revoluțiunea. Emil Andrieu plecă cu óstea. Lia móre după Victor, atât îi de drag, pe când acesta avea de tot intimi relațiuni cu frumôsa Marta, nevasta tinăra a boarului Dinu, cu carea dîlnie și nóptea chiar se întâlnea la un loc în pădure, la Móra din vale. Pe când acum revoluția băntuia jur împrejur prin comitatul Zarandului, Lia retrimise inelul de fidanțare lui Emil Andrieu și se logodi cu Victor. Și fiind tatăl ei omorît de către unguri, se și căsători după un scurt interval de timp. La început duceau un trai fericit, apoi isbucni în úsuraticul Victor éráși patima veche față de frumôsa nevastă a boarului. Se reîntóree la brațele ei moi din pădure. Într-o nópte însă, boarul Dinu dă peste ei, în „Móra din vale”, lăsându-i să

adormă, aprinse móra peste ei, și amândoi periră în flăcări.

Acesta este scheletul novelei, și așa cum e, ne arată următoarele: Că în ea partea istorică într'adevăr e, deși pôte nu tocmai superfluă, dar totuși prea secundară; că autorul din aceste vremuri de înaltă inspirație și poezie nu a știut să ne creeze adevărate caractere. În novela de față nu găsim nimic pronunțat, nu găsim voințe tari, nici năsuințe mai nobile. Nici chiar acest Victor, care este principala persónă, sau cum am dîce eroul, în giurul căruia novela se grupează, nu e destul de pronunțat, ba ni se presintă ca un aventurier comun. Autorul îl numesce „un caracter ușor, și profund numai când e vorba de a se da unei patimi”. Apoi celelalte persóne dispar cu totul.

Un mare defect al novelei e și împrejurarea, că atât începutul ei, adică istorisirea despre castelul Dulcele, cât și mórtea plină de oróre a lui Victor și a Martei, sunt cam departe de verosimilitate.

Și mai momentuôsă însé este reserva, ce trebuie să i-se facă novelei din punctul de vedere estetic. Aici să ne oprim puțin!

În zilele trecute i-s'a făcut prin Russu imputarea de către „Unirea” că prin această novelă ar fi propagat la demoralizarea cetitorilor ar fi propagat un „spirit contrar religiunei”. Apoi de, dlor, dacă din punctul

Moriş Iókai, cunoscutul literat ungar, a primit din partea societăţii de pace austriacă un apel în care e rugat ca să primiască să fie indus în rândul presidenţilor societăţii magiare de pace, care după cum însuşi Iókai mărturiseste — încă nu există.

La apelul acesta Iókai răspunde, că dănsul e un adiat sincer al păcii şi prin urmare al umanismului, dănsul însă nu se va învoi nici când, ca Ungaria să desarmeze „câtă vreme ea e ameninţată cu totală nimicire de trei inimi esteri şi de patru interni”.

Se înţelege că inimi interni sunt noi naţionalităţile. Crede ore serioş patriotul magiar, că prin susţinerea puterii armatei s'ar pute susţine linisea patriei noastre, fără ca naţionalităţilor să li-se dea ce e al lor?

* *

Tote foile se ocupă cu alegerea de deputat dietal la Neutra.

Actul alegerii s'a început în 20 l. c. la orele 8 dimineaţa. O agitaţiune nemai pomenită stăpâna oraşul, care se afla sub adevărat asediu. Libertatea comunicaţiunii a fost cu totul suprimată şi vre-o mie de soldaţi circula pe stradele oraşului. Procedura presidentului comisiei electorale Tarnóczy G. a produs cea mai mare amărăciune în mijlocul alegătorilor. Numitul president a pornit o adevărată gonă în contra alegătorilor din opoziţie şi nu-i lăsa nici să ajungă la urnă. Pentru-ca mişelia să şi-o facă desăvârşită, în locul singurului candidat al partidului popular, presidentul pune pe trei Zichy Iános deodată. Întrerupe neconţinut actul votării, alergă între alegători, injură, terorisează în mod nemai audiat. Nesocotesce dreptul de vot dela cine el voese. Se dice că încă înainte de amăgi a lipsit de dreptul votării peste a treia parte din alegătorii partidului popular.

Tote foile din capitală sunt preste măsură indignate de decursul alegerii dela Neutra, numindu-o adevărat scandal public. Chiar şi oficiosele guvernului sunt scandalizate de volniciile comise de stăpânii lor proprii.

„Budapesti Hirnap” într'un prim-articol atacă procedura guvernamentală în modul cel mai vehement şi întreabă, că ce vrea guvernul prin asemenea procedere? Vrea să pună şi pe alegătorii magiari în pasivitate, ori vrea revoluţie?

Alegătorii opoziţiei au fost opriţi ciasuri întregi în ploie şi fără mâncare la marginea oraşului, în timp ce alegătorii partidului liberal toţi sunt aşezaţi prin hoteluri. Când celor din urmă li-s'au trimis 1200 pâni, acestea

au fost confiscate şi oamenii au rămas răbdând fome.

Votarea s'a făcut la două comisiuni, şi o mulţime de alegători de ai lui Zichy au fost respinşi dela urnă sub fel de fel de pretexte; între aceştia un capelan şi doi canonici. Pela 7 ore sara deputaţii eşii în cerc, între cari şi Pázmándy, au insistat pe lângă Zichy să se retragă, acesta însă nu voi. Alegerea s'a continuat astfel peste noapte. La 1 oră după meşul nopţii Latkóczy a avut 744 voturi, veritabilul candidat Zichy: 240 voturi, er' ceialaltii doi Zichy: 30 voturi.

„Keleti Értésítő” spune, că alegerea dela Neutra a fost discutată în toate cluburile partidelor, 40 deputaţi din opoziţie s'au prezentat la presidentul camerei, Szilágyi Dezső şi au pretins, ca să convoce o sedinţă extraordinară a camerei deputaţilor, în care să se ocupe cu decursul scandalósei alegeri dela Neutra.

Noutăţi.

Ordinul lui Perczel. Din cuvânt în cuvânt ucazul ministrului Perczel, contra colectelor pentru monumentul lui Avram Iancu sună astfel:

„Se scie, că agitatorii români plănuiesc ridicarea unei statue lui Avram Iancu, devenit celebru prin atrocităţile comise de românii contrari patriei asupra magiarilor şi supranumit „regele munţilor”, arangând colecte parte publice, parte secrete spre acest scop, prin ceea-ce intenţionează a amăgi şi agita pe românii, cari nu cunosc trecutul. Eternisarea memoriei unui astfel de individ n'ar fi altceva, decât propoveduirea celui mai negru fanatism de naţionalitate, gloriificarea aceluia, care şi-a tradat patria, care a fost cauza uciderei şi jafuirii familiilor nevinovate.

„Atentatul acesta nefiind permisibil, ordonez prin acesta, că ori unde peticitorul ţării s'ar încerca ridicarea unei statue pentru numitul, şefii respectivei localităţi, ceruiale sau comitatense s'o împedecă sub grea răspundere personală, colectele pentru acest scop nu se pot suferi, şi întru cât deja s'au întemplat colecte, colectanţii — în virtutea legilor şi regulamentelor existente — trebuie să fie traşi la răspundere, er' suma adunată să se confisce.

„Mai observ, că toţi aceia, pe cari autoritatea ti surprinde colectând, comit delict şi ca atari sunt a se pedepsi cu cincisprezece zile închisore şi 100 fl. amendă”.

* *

† **Nicolae Cristea, stud. technic.** Familia dlui asesor Cristea a suferit o grea lovitură. Fiul dlui asesor, Nicolae, stud. la politechnicul din Zürich, a reposat Miercuri

sara, în casa părintescă, unde a sosit de câteva zile greu bolnav, suferind de bolă de piept.

Adresând familiei condolenţele noastre, dăm aci necrologul:

Cu inima frântă de durere aducem la cunoştinţa rudeniilor, amicilor şi cunoştinţelor nostri, că iubitul nostru fiu, frate şi cumnat **Nicolae Cristea**, student la politechnicul din Zürich, după scurte, dar grele suferinţe provădute cu sfintele Taine, şi-a dat astăzi în 8/20 Martiu nobilul său suflet în mâinile Creatorului, fiind în etate de 21 ani. În mormântarea va avea loc Sâmbătă, 11/23 Martiu a. c. la 3 ore p. m. dela casa părintescă, strada Măcelarilor nr. 25, în cimitirul bisericii gr.-or. din suburbial Iosefin. Sibiu 8/20 Martiu 1895. Fie-i ţerina uşoră şi memoria binecuvântată! Nicolae Cristea, asesor consistorial, Eleftera Cristea născ. Manole, părinţi. Maria căs. Dr. I. Ivan, Agnes, Adrian, Elvira fraţi şi surori. Dr. Ioan Ivan avocat, cumnat.

* *

Dela Vaş. În 27 Martiu n. c. se împlineşte timpul de osândă de 8 luni a lor doi martiri de ai nostri din temniţele Vaşului, a domnilor **Nicolae Cristea** şi **Dionisie Roman**. Dl Roman va fi eliberat în această zi, dar dl Cristea va sta preste acest termen încă zilele, ce le petrece acum în Sibiu, din incidentul tristului cas familiar. Dl Cristea a sosit aici eri cu trenul dela 1½ oră şi după înmormântarea fiului său se va reîntorcede éráş la Vaş.

* *

La temniţă! Cetim în „Dreptatea”: În 19 l. c. n. s'a prezentat dl Dr. V. Branice la tribunal, unde i s'a publicat în extras sentenţa şi decisiul curiei, er' după aceea i-s'a estradat dela procuratură certificatul de intrare în temniţa Seghedinului pe 30 Martiu a. c. După cum suntem informaţi încă în 28 l. c. va pleca dl Dr. V. Branice la Seghedin, unde va perde doi ani din viaţă.

În 20 a fost din nou citat dl Dr. V. Branice la procuratură unde i-s'a comunicat, că dl ministrul de justiţie a dispus, ca dl Branice să-şi facă pedepsa la Vaş şi nu la Seghedin.

* *

✓ **Cărţi confiscate la gara din Braşov.** „Gazeta Transilvaniei” scrie: Înainte cu vro-o câteva săptămâni, societatea de lectură a studenţilor români din loc a comandat direct dela librăria dlui C. Sfetea din Bucureşti vre-o 80 de cărţi literare pentru biblioteca sa. Aceste cărţi au şi sosit în scurt timp, dar funcţionarii postali dela gara din loc, contra legii, au desfăcut pachetul, în firma credinţă, că vor afla într'ensul sumedenie de „cărţi irredentiste”. Şi, după a lor bine chibzuită părere, au şi aflat lucruri „bănuitoare”. Fiind îneciinţată despre această societatea de lectură, s'au trimis la faţa locului doi studenţi, spre a stărui pentru eli-

berarea respectivelor cărţi, deoarece era în-deobşte cunoscut studenţilor, că numai cărţi permise în „liberala” Ungarie s'au comandat.

Funcţionarii postali dela gara însă au fost cu totul de altă părere, şi de aceea tuturor protestărilor celor doi studenţi au răspuns cu emfază, că au confiscat vre-o 20 de cărţi, de vreme ce ele conţineau „articoli agitatorici” (izgató czikkeek). Intre aceste cărţi funcţionariul „român” Moga susţinea, că ar fi şi vre-o 10 broşuri, ce cuprindeau discursul dlui D. A. Sturdza, precum şi vre-o alte 10, ce tractau biografia lui Gr. Brătianu.

Nemulţămindu-se cu aceste vagi răspunsuri, societatea de lectură a trimis éráş la gară pe cei doi studenţi, Luni în 6 Martiu v. c., în timpul órelor oficióse, spre a solicita din nou liberarea cărţilor pe baza listei cărţilor oprite în Ungaria, în care listă nu se afla nici o carte din cele comandate.

Tote fură înzadar. Numai după îndelungată hesitare s'au înduplecat „nobili” funcţionari de-a spune titula cărţilor oprite, cari sunt următoarele:

„Ghiveci”, de Dr. Ureche (ti va fi spe-riat de sigur numele de Ureche); „Urania”, de G. Flammarion (B.h! să oprescă până şi această carte internaţională şi tradusă chiar şi în a lor limbă!); „Originea speciilor”, de V. Conta (numai vol. II.); „Balade şi idile”, de Coşbuc (Sic! Ce-or mai fi având şi aceste cu idea de stat?!); „Importanţa studiilor slave pentru români”, (îndată se vor fi cugetat voincoşii la panslavism!); „Răpirea Basarabiei”, de I. Gian; „Capitan Ropotă”, de Rădulescu-Niger; „Diverse”, de Eminescu; „Ardélul”, de Slavici; „Istoria literaturii române”, de Adamescu; „Cronicele vechi moldovenesci”, de Bogdan; „Încercări asupra istoriei sciinţelor şi a trecutului ţării românesce”, de Ionescu-Gion; „Strat şi sub-strat”, de Haşdeu; şi 10 broşuri, ce conţineau biografia neuitatului Gr. Brătian (Liga!)

S'au făcut aşadar şi prin această nouă volnicie de ris şi de batjocură, dovedind éráş, că dela terorism până la ridicol, numai un singur pas este, — pe care ei de mult l'au făcut.

Şi astfel s'a terminat această tristă comedie, rămânând ca cele 23 de cărţi confiscate să fie trimise la ministerul din Bpesta pentru ca astfel să pótă fi din non „salvată” gubreda „ideie de stat” a magiarismului prin nimicirea periculoşilor „microbi irredentisti”, ce se vor fi aflat pe ele, de vreme ce veniau din — Bucureşti.

* *

Legile bisericesci şi Roma. În consistoriul din Roma papa a ţinut o alocuţiune, în care se dice, că introducerea căsătoriei civile în Ungaria s'a decretat contra voinţei episcopatului; au triumfat aceia, cari profanăză moravurile, şi cari voesc să arunce Ungaria în pericole, ce ameninţă prin inovări. Toţi cei ce au puterea în mâni vâd, cât de nefericit şi contrar adevărului

de vedere al moralului creştin, eventual a unui moral bigot, voim a apreţia vre-un product literar, atunci uşor suntem seduşi a da lui Eminescu titule de „blasat”, „corupt”, et tuti quanti, să numim pe Ghoete un mişel pentru drăgălaşa şi imposanta scenă între „Faust şi Gretchen”, er' lui Lessing să-i dăm epitetul tot de mişel, pentru-că a cutedat din punct de vedere a umanităţii să pledeze în „Nathan der Weise”, pentru egalitatea religunilor.

Nu, dlor, să nu greşim! Ochiul apreţiător la artă este ochiul estetic; alta este a judeca asupra unui product din literatură şi artă din punct de vedere estetic, şi alta din cel al moralului creştinesc, resp. a celui bigot religios. Noţiunea estetică se deosebesce de moral în mod esenţial.

Din punct de vedere estetic, amorul, acel sentiment intensiv, acel obiect inechauribil pentru literatură şi artă îşi are marginile sale, pe cari un scriitor trebuie să le scie, să le simţescă. Aşa dl Russu, care până ce descria amorul dintre Victor şi tinera nevastă a boarului, Marta, încă nu lăsase marginile estetice, a trebuit să se ferescă de scenele triviale. Amorul dintre aceşti doi — (lasă că după ce era căsătorit Victor, întreaga relaţiune cu Marta e un non sens, şi contradicţiune psihică) — şi-a perdut adevărata noimă şi a devenit trivial, ceea-ce natural pe cetitor şi mai mult pe

apreţiător îl jigneşte... dar tot nu-l „demoralisează” încă! Scene bună-óră ca: „Să mistuia cu întreaga lui finia în plăceri cu atât mai mari, cu cât erau oprite”, după aceea, „Marta cu buze moi pălite de dor, cu braşele rotunde îi se dote lui ca o nebună” şi „erau singuri singurei în conac, jos pe piei de urşi, şi el uita că face păcate, înşală nevasta altuia şi şi da dragostea acesteia ţerance”... şi alte lucruri de aceste ce se petreceau nopţi dearëndul, adevărat, că sunt şi contra celor deice porunci — dar nici estetica nu le mai admite.

Observ însă, că deşi această novelă, despre care altcum criticul dela Vatra, Properciu (r. Jorga) susţinea că e roman în formă novelă, — deşi dic, în fond e greşită după cum am arătat, ea escelează prin formă, a cărei măestru dl Russu este. Şi dacă la început l'am numit pe d-nul Russu un scriitor cu rutină, indeosebi am înţeles-o în acest sens. Această novelă, (Móra din vale) a cărei schelet vi l'am constelat şi arătat mai sus, are un vestmânt nu mai puţin decât admirabil. O limbă esemplar de drăgălaşe, cum o vorbim noi prin Ardél, scrisă cu patimă, cu foc!

Măestria autorului însă culminează în novela „Nicu Ciobănelul” care după părerea mea, atât ca formă cât şi ca fond e mai reuşită. În ea se zugrăvesce naiva dragoste între frumosul Ciobănel Nicu şi între

fica de nemeş Ilona. Timpul éráş e revoluţia din 48, şi locul éráş jurul Abrudului. Românii sub „Mihailu Grozavul” din Căpeniş devastăză curşile nemeşesci. Ajung şi la Farkas, tatăl Ilonei. Nicu aude dela frates-o cele ce au să se întemple si alergă să scape ce e de scăpat. Prea târziu. Casa e deja în foc. Farkas nimicit.

Ilona însă, cu ajutorul prietenei ei Mărióra scapă. Ambele se refugiază în munte, unde páscea Nicu oile. Nicu conduce pe Ilona printre munţi până la Cluj. Aici dragostea dintre ei — cam nefirică — trebui să-şi aibă sfârşit. Ilona plecă cu fratele ei cătră Oradea. Sermanul Ciobănel se luă mănă de dor după dânsa, dar ajungând séra într'un lagăr unguresc fu împuşcat, ţinut fiind de un spion. Ilona se afla în lagăr; ea l plânse cu amar. Deasupra mormântului ridicară ungurii, — cari au înţeles ce persónă dragă i-au fost Nicu Ilonei — o movilă, numită acum movila Ciobănelului.

Sfârşitul tragic al lui Nicu, înfăţişarea simpatică din cale afară atât a lui cât şi a Ilonei, multele scene idilice dintre pastor şi turmă, dar mai pe sus de toate naivitatea intrupată în acest Ciobănel I, — sunt adevărate sugete pentru un poet, sau zngrav. Dl Russu atât de dibaciu a sciut a interpreta sentimentul curat, încât dacă nu şi pentru celelalte intru toate, pentru această novelă trebuie să-şi fim recunoscători. Sunt convins, că

dacă dănsul tot în această direcţie ar fi scris adecă s'ar fi ocupat mai mult cu idilica viaţă a poporului nostru, ar fi avut şi mai mare, succes cu scrierile sale. Cum dănsul în această novelă în prosă scrie, aşa numai Coşbuc, marele cunoscător al psihologiei populare, ne mai delectăză cu poeziile sale. Éťă vre-o câteva probe de limbă şi tablouri: „Oile, care dormiau pe lângă Nicu şi scuturau somnul din ochi, făcând şgomot cu clopoşelele, câinii lătrau în giurul turmei, er' el se destepa” şi în alt loc, „îl vâdură pe Nicu jucându-se cu nisce mieluşei, luându-i când de urechi, când îi rostogolia pe iarbă, apoi iar îi lua în braţe, îi sêruta, îi desmierda, cum scie să desmierde ciobănelul turma sa dragă”... intralt loc érá dice Nicu că „vă cumpăra nesce dragi de clopoşei, încât să plângă iarba în urma turmei”.

* *

Aceste sunt novelele d lui I. Russu-Sirianul. Il salutăm cu bucurie pentru aceste produse, căci cu toate, că ele precum am dis, nu formăză ceva nou în literatură, ceva absolut de sine stătător şi original autorului, — sunt totuşi o lectură foarte plăcută şi nu pot de cât să le recomand — şi în deosebi pe cea din urmă, spre cetire onoraţilor membri.

Budapesta, 14 Februaru, 1895.

Ilarie Chendi.

este a prescrie pentru căsătoria catolicilor o formă condamnată din partea bisericii.

Un român distins. „Figaro“ a fost deschis un concurs pentru cele mai elegante forme de trăsuri fără cai. În ultimul său „Supplément Littéraire“ arată rezultatul concursului, dând ilustrate 11 dintre proiectele cele mai bune și mai artistice. În locul al doilea este proiectul unui d. Ciurcu. Proiectul acesta ne prezintă o trăsura ușoară și elegantă. Partea anterioară este „grățioasă și practică“. La partea posterioară sunt aplicate două aripi, astfel încât cel ce șede în trăsura se pare a zbura.

Kossuth Ferencz — deputat. În urma morții deputatului Csigó Pál, mandatul dela Tapoleza i s-a înmănat telegrafic lui Kossuth Ferencz, care tot prin telegraf a și primit. — Se apropie omul cu înocet.

Pământ pentru țeranii din România. Dela intrarea în vigoare a legii vânzării bunurilor statului la săteni, întâmplată în 1889, li s-a vândut sâtenilor români pământ de a statului în valoare de 123,045,877 lei. Locurile vândute dela 1890—1894 sunt în număr de 59,668 și au o suprafață de 308,267 hectare. Anuitățile sunt de 7,415,113 lei, er numărul cumpărătorilor: 59.668.

Monumentul lui Garibaldi. În 191. c. s'a depus pîra fundamentală la monumentul lui Garibaldi pe muntele Janiculum, la care act s'asistat și părechea regală. Primariul orăului în alocuțiunea către regele a făcut amintire despre luptele din 1849 ale lui Garibaldi, în care acesta a dat pept armatei franceze, apoi regale și toți cei prezenți au subscris documentul comemorativ, pe pergament, pe care regele însuși la așezat sub pîra fundamentală. Crispi nu a ținut nici un discurs pentru ca actul se nu apară în colorii prea politice. Teostul documentului e următorul:

„Spre eternă memorie. Regele Italiei Umberto I, în 19 Martiu 1895 a pus în prezența ministru-presidentului său Francesco Crispi pîra fundamentală a statuei, pe carea Italia o ridică în Roma în memoria lui Giuseppe Garibaldi, nemuritorul“

„Viața nouă“

de

Henry Drummond.

(Traducere din limba germană).
(Urmare.)

Cel mai lin reflex al ființei lui se poate observa la ei, și cât de accidental fac sau dic ei ceva, ce n'ar fi făcut sau n'ar fi spus, dacă n'ar fi trăit împreună cu el. Incetul cu incetul îi pătrunde cu totul farmecul vieții lui. Pas de pas se face el stăpân peste dînzii, ei se desghetă, se deschid, se luminează, se sîntesc. Fețele lor devin mai blânde, mai amicale către alții, viața lor mai desinteresată. Ca rîndunele, care au ajuns vara, ca bobocii înlepeniți de îngheț, cari au ajuns sîrile de primăvară, astfel se înalță natura lor săraca spre o viață mai bogată. Ei singuri nu știu bine cum dar au devenit alți oameni. Și într-una din zile ei umblă încete și încete ca măiestrul lor și fac bine. Ei nu știu bine pentru ce, dar nu pot altcum. Nimenea nu le-a poruncit, ei ascultă de un îndemn necunoscut, inconștient. Dar oamenii, cari li observă, știu prea bine, cum vine acesta — „ei au fost la Domnul“, dic ei între sine. Incurînd se poate observa la ei caracterul ființei lui — „ei au fost la Domnul“. Ce minune fără asemănare că acești pescari săraci pot aduce altora aminte de Christos. Ce învingere minunată, ce taină a reînnoirii, care face oamenii muritori în chipul lui D-șeu.

Este aproape ceva ce te înduioșează în modul și felul, cum vorbesc învățăceii, cu deosebire Ioan, despre puterea influenței lui Christos. Ioan însuși a trăit cu el și de azi, privindu-l cu mirare sîntă, el a fost covoșit de Ha în venerațiune, în cântare, entusiasm

și însuflețire. El nu putea nici decum înțelege, nu putea cuprinde, ca un om să-i poată veni sub această influență și apoi să poată deveni erăși cel vechiu. Cel ce petrece într-un dînsul, acela nu păcătuiesce, dic el. El tot atât de puțin își putea cugeta, ca un astfel de om să păcătuiescă, precum nu-și putea cugeta ca ghêța să rămână tot ghêța în arșița sîrelui, sau ca să fie întunec ziua la amîdi. Dacă păcătuiua cinera, pontru Ioan, acesta era numai o dovadă, că acela nici odată n'a fost venit în societatea lui Christos. Cel ce face păcatul, nu l'a vădut pe el, nici l-a cunoscut pre el. Păcatul amușia în prezența lui Chr.; rădăcinile lui se uscau. Puterea lui, victoria lui, era pentru totdeauna nimicită.

Da, astfel era la învățacei lui Chr. vor reflecta unii, pentru ei a fost ușor a se supune influenței Lui, pentru că erau în fiesce care și cu el de dimineață până sara târziu. Dar cum putem noi reogînda aceea, ce n'am vădut nici odată? Cum se poate produce un rezultat atât de minunat de el, numai prin un tip al vieții lui, ce ni s'a păstrat în conturi mance, cum se poate produce un efect atât de minunat prin unul, care a trăit înainte de acesta cu optsprezece sute de ani, și apoi a părăsit acest pământ. Cum îl putem face noi oamenii seculului al nou-șprezecelea pe Christos, pe cel absent, conducătorul nostru zilnic? Răspunsul la această întrebare este: Ori ce amicitie este spirituală. Ea nu are de a face cu materia, cu spațiul sau cu timpul. Ce iubesc eu în amicul meu, nu este aceea, ce vîd; ce me influențează nu este corpul, ci este spiritul lui. Ar fi o sperință ce nu se poate spune, de a fi trăit în timpul, în care ne conduce presia:

În scripturile bătrâne
Cu uimire eu cetesc
Cât de sincer a fost Domnul
Cătră nîmul omenesc.
Cum chemă pe prunci la sine,
Cât de dulce îi privi,
Cum în brațe îi cuprinse
Și de peptu-i alipî.

(Va urma.)

„Albina“, institut de credit și de economii.

Raportul consiliului de administrațiune către adunarea generală a acționarilor din 27 Martiu 1895.

(Înceiere.)

Acestea premise, ne luăm voie a vă espune mișcarea operațiunilor principale în cursul anului 1894.

Cu finea anului 1894 depunerile erau: 4.945,227 fl. 09 cr. Escomptul de cambii: 3.032,809 fl. 55 cr. Credit personal țărănesc: 1.013,941 fl. 16 cr. Imprumuturi hipotecare: 1.894,836 fl. 62 cr. Credite cambiale cu acoperire hipotecară: 532,123 fl. 70 cr. Credite de cont curent: 127,393 fl. 29 cr. Imprumuturi pe efecte publice (lombard): 70,959 fl. 40 cr. Scrisuri fonciare cu 5%: 1.751,000 fl.

Mișcarea cassei: Intrate la centrală 11.353,636 fl. 28 cr. Intrate la sucursală 4.124,821 fl. 67 cr. Suma intratelor 15.478,457 fl. 95 cr. Eșite la centrală 11.378,075 fl. 53 cr. Eșite la sucursală 4.110,530 fl. 16; cr. Suma eșitelor 15.494,605 fl. 69 cr. Total 30.973,063 fl. 64 cr.

Revirementul în giro-conto al băncii austro-ungare a fost în anul expirat de 7.262,486 fl. 76 cr. er revirementul primarității a fost de 14.267,128 fl. 35 cr.

Din bilanțul general al anului 1894 rezultă, că: suma activelor institutului este cu 283,316 fl. 16 cr. er suma venitului brut cu 11.772 fl. 85 cr. mai mare, decât în anul premergător.

Subtragînd din venitul brut al anului de 528,658 fl. 07 cr. totalul eșirilor cu 406,990 fl. 13 cr. rezultă un profit net al anului de: 121,667 fl. 94 cr., cu 6,408 fl. 57 cr. mai mare, decât în anul precedent. La acest rezultat filiala noastră din Brașov a contribuit cu 19,796 fl. 55 cr., cel mai mare beneficiu net dela înființarea ei.

Distribuirea profitului net. Relativ la distribuirea profitului net de 121,667 fl. 94 cr. ne luăm voie a face următoarea propunere: 1. Să se dea acționarilor dividendă de 5% după capitalul social de 300,000 provădută în §. 62 din statute = 15,000 fl.

2. Restul să se împartă cum urmează: a) 16% tantiemă statutară (§ 62, lit. b, c, d.) pentru membrii consiliului de administrațiune, pentru comitetul de supraveghiere și pentru funcționarii institutului = 17,066 fl. 83 cr. b) 6% pentru scopuri culturale de binefacere = 6,400 fl. 07 cr. c) Supradividendă acționarilor = 33,000 fl. d) Fondului de pensuni al funcționarilor institutului = 8,000 fl. e) Amortisare din prețul realităților din Brașov (casa din Scheiu) = 4,000 fl. f) Fondului de rezervă = 38,201 fl. 04 cr.

Primită această propunere, dividendă anului 1894 se va urca la 16 fl. de acțiune cu 1 fl. mai mare, decât în anul precedent, egală cu 16% a valorii lor nominale. Fondul special de rezervă înființat în 1892 se va urca la cifra de 164,246 fl., er fondul de pensuni al funcționarilor la 88,811 fl. 96 cr. Cuponul per 1 Iuliu a. c. se poate realiza imediat după adunarea generală.

În fine, prezentîndu-vă rațiocinul cu toate conturile sale, după ce veți fi ascultat și raportul comitetului de supraveghiere să binevoiți: 1. a lua spre scire raportul acesta, a aproba bilanțul încheiat la 31 Decembrie 1894 și a da direcțiunii și comitetului de supraveghiere absolut pentru gestiunea lor pe anul expirat; 2. a primi propunerea noastră relativ la distribuirea profitului net; 3. a distribui suma destinată spre scopuri culturale și de binefacere; 4. a fisa prețul marcelor de prezență pe anul curent; 5. a primi propunerea pentru modificarea statutelor; 6. a primi propunerea direcțiunii relativ la urcarea capitalului social; 7. a alege 2 membri în cosiliul de administrațiune.

Din ședința direcțiunii din 19 Februarie 1895.

I. Hannia m. p.,
președinte.

Cosma m. p.,
director executiv.

„Victoria“ institut de credit și economii în Arad.

Despre decursul adunării generale a institutului „Victoria“ ni se scriu din Arad următoarele:

Adunarea generală s'a ținut la 10 Martiu în localitățile institutului sub prezidiul dlui Dimitrie Bonciu cons. reg. și președinte al institutului.

Acționarii au dovedit o viuă interesare pentru institut și prin faptul, că la adunare s'a prezentat din diferite provincii 55 acționari, cari au reprezentat 711 acții cu 318 voturi.

Indată după deschiderea adunării președintele aduce tristul și durerosul cas de mîrte a președintelui direcțiunii Dr. Lazar Petco, care a răposat la 3 l. c. cu puține zile înainte de adunare. Asupra acestui cas adunarea și'a exprimat unanim durerea și condolența să, decidînd se înștiințeze despre acesta și pre familia repozatului președinte.

După aceste, punîndu-se la ordinea zilei raportul direcțiunii, bilanțul anului 1894 și raportul comitetului de supraveghiere, adunarea generală cu vot unanim și cu viuă plăcere a aprobat raportul și bilanțul anului 1894, a primit toate propunerile făcute de direcțiune și în sensul acestora a ficsat dividendă din 1894 cu 7 fl. după acție, carea să poată rescumpăra imediat după adunarea generală.

Tot în concludul direcțiunii s'a votat fl. 7735.35. din venitul curat pentru fondul de rezervă și astfel acest fond cu finea anului 1894 s'a urcat la suma considerabilă de 80656 fl. 80 cr.

S'a votat mai departe pentru fondul de pensuni al funcționarilor 1500 fl. er pentru scopuri culturale și filantropice fl. 1200, și fl. 3421.60 din venit să se transpune în profitul anului 1895.

Pentru consolidarea institutului și asigurarea funcționarilor, adunarea generală în unanimitate a votat proiectul de statut pentru fondul de pensuni al funcționarilor, prezentat la direcțiune.

tul de statut pentru fondul de pensuni al funcționarilor, prezentat la direcțiune.

Totodată pentru meritele sale deosebite la propunerea direcțiunii adunarea generală erăși cu vot unanim a investit pe contabilul șef, Savu Raicu cu dreptul de a signa firma institutului per procura.

În locul dlui Dr. George Vuia și Romul Cioroganu ieșiți prin sorți, adunarea generală i-a reales de membrii în direcțiune, er în locul lui Dimitrie Antonescu, abdis, s'a ales Nicolau Marcu în direcțiune.

Espirînd mandatul, în comitetul de supraveghiere au ales pe: Vasiliu Papp, Petru Truția, George Feier, George Popoviciu și Petru Grozda.

Raportul direcțiunii este de următorul cuprins:

Domnilor acționari!

Resultatul operațiunilor noastre din anul expirat 1894, ne dă probă eclatantă despre importanța și foloșele reali, ce a produs pentru institutul nostru cumpărarea cășii și urcarea capitalului de acții la fl. 300.000.

Direcțiunea d-văstre privește cu deosebită satisfacțiune la aceste operațiuni, cari au contribuit deja atata de mult și suntem siguri, că pe viitor vor contribui în măsură și mai însemnată la numele bun de astăzi al institutului, fiind ele baza cea mai sigură și solidă pentru prosperarea și progresul institutului.

Începînd noi operațiunile anului trecut și ținînd mai virtos sîmă și de trebuința de a beneficia un capital de două-ori mai mare decât în anii precedenți, fără ca să fim alii să reducem dividendă, cu drept cuvînt am considerat anul 1894 de o epocă de tranzițiune.

Succesele noastre generali și mai ales dobîndile realizate în 1894 ne demostă, că înmulțirea capitalului social deja în primul an a dat tuturor afacerilor un avînt însemnat și cu deosebire ne-a ajutat să încheiem anul cu un frumos profit curat.

Acest rezultat este cu atîta mai satisfăcător, cu cât știm cu toții, că anul expirat în privința financiară peste tot, dar mai ales și în cea economică, în special pentru ținuturile noastre, a fost de o potrivă nefavorabil prin recolta slabă și mai vîrtos prin prețul atât de scăzut al cerealelor, cari în provința noastră formă cel mai principal isvor de venit.

Este evident, că această stare economică și financiară a avut efectele sale și asupra dezvoltării institutului și a impus și direcțiunii rezervele cuvenite, mai ales în estinderea terenului de operațiuni.

Dar pe lângă toate acestea și pe temeiul conspectului operațiunilor și al bilanțului, de nou o relevăm și constatăm cu viuă bucurie, că institutul nostru și în anul trecut a făcut și sperăm că și pe viitor va face continue progrese, cu ajutorul cărora vom pute realiza tot mai mult scopurile de industrie, comerț și economie, pentru cari s'a înființat și a lucrat deja și până acuma cu frumoșe succese.

Vă asigurăm, domnilor acționari, că direcțiunea este pe deplin conșcie de însemnatatea datorințelor și a misiunii sale în această privință, și totul ce vă cere este rugarea, să ajutați direcțiunea în nișușele sale și să lucrați cu toții la progresul și înălțarea institutului nostru, la poziția frumousă ce i se cuvine, și la care cu toții dorim să ajungem.

După toate aceste și în conformitate cu procedurile noastre din trecut, după cari noi nici odată nu am exploatat prezentul în contul și prejudiciul viitorului, ci mai vîrtos am avut în vedere crearea de baze solide și durabile pentru institut, avem onoare a Vă propune și pentru anul 1894 o dividendă de fl. 7 după acție, precum și transpunerea din venitul anului trecut a unei sume mai considerabile pe anul curent.

Tot din acest punct de vedere Vă propunem și vă rugăm să dotați fondul de rezervă cu fl. 7135.35 din profitul curat al anului expirat, împărțîndu-vă, că prin această dotare fondul de rezervă de fl. 70,547.84 dela finea anului 1893 dimpreună cu interesele sale statutare se va urca la suma în-

sămnată de fl. 80,656.80 la sfârșitul anului 1894, ceea-ce ne arată o creștere de floreni 10,108,96 a acestui fond în un singur an.

De asemenea având noi în vedere dezvoltarea și necesitatea de a pune nouă baze de consolidare pentru institut, dar mai vârtos dorind noi să asigurăm existența și viitorul funcționarilor dela institut și al familiilor lor în conformitate cu dispozițiunile din §. 56 al statutelor, am decis crearea și dotarea unui fond de pensuni pentru funcționari; proiectul de statute pentru acest fond dezbătut și stabilit în sinul direcțiunii avem onoare a vi-l prezenta și vă rugăm să binevoiți în ordinea de și a-l pertracta și aproba.

Mai departe pe temeiul necesității constatate în interesul institutului, și mai vârtos luând în justă considerațiune meritele deosebite și serviciile eminente, ce le-a făcut institutului dela înființarea sa și până astăzi: direcțiunea dv. vă propune și în sensul ordinii de și vă rogă să investiți pe contabilul-șef Savu Raicu cu dreptul de a signa firma institutului per procura, dimpreună cu directorul executiv, sau alt membru din direcțiune în sensul §. 4 din statute.

În ordinea afacerilor interne avem onoare a vă raporta, că Aurel Suciu alegându-se de jurisconsult al institutului, în 12 Iuliu 1894 abdicând din direcțiune, locul său s'a îndeplinit prin direcțiune în mod provisor prin alegerea lui Romul Ciorogariu.

Mai departe vă raportăm ca în înțelesul §. 33 din statute sorțindu-se și ieșind din direcțiune Dr. G. Vuia și Aurel Suciu respective Romul Ciorogariu, fost ales în mod provisor în direcțiune, vă propunem să alegeți la aceste 2 posturi doi membri în direcțiune în sensul §. 33 din statute

Avem onoare a vă raporta totodată, că Dimitrie Antonescu de asemenea abdicând dela postul său din direcțiune la începutul anului curent, vă propunem și vă rugăm ca în locul său și în virtutea ordinii de și se alegeți un membru în direcțiune în sensul §. 34 din statute, pe 2 ani.

În fine avem onoare a vă raporta. că mandatul comitetului de supraveghiere les la 1892 expirând deja, în sensul §. 50 din statute, vă propunem alegerea comitetului de supraveghiere întreg pe un period de 3 ani.

După aceste arătându-se în raport circulațiunea la diferite ramuri de operațiune și a casei și starea lor la 31 Dec. 1894 direcțiunea face propunerea pentru împărțirea profitului curat.

Convocare.

Conform preșcriselor §-lui 45 din statutul organic, convoc și declar prin acesta de convocați pe onorații domni membrii din cler și mireni ai sinodului protopresbiteral ordinaru la ședința ordinară anuală, ținândă în edificiul școlii noastre din cetate în Sighișoara, *Joi, în 16 Martiu a. c. v. la 9 ore a. m. cu următorii*

Program:

1. Deschiderea ședinței prin preșidiu.
2. Comunicarea ordinului Prea-venerabilului consistoriu archidieceșan din 13 Iuniu 1894 Nr. 2821 Plen.
3. Comunicarea ordinului Prea-venerabilului consistoriu archidieceșan din 17 Maiu 1894 Nr. 3304 B.
4. Censurarea raportului comitetului protopresbiteral pe anul școlariu 1894 și 1893/4 școlariu.
5. Censurarea rațiociniilor protopresbiteratului pe anii 1893 și 1894.
6. Alegerea unui membru (asesor) în scaunul protopresbiteral în locul decedatului paroch din Laslea mare Nicolau Gheaja.
7. Propuneri.
8. Alegerea unei comisiuni pentru verificarea protocolului.
9. Încheierea ședinței prin preșidiu.

Sighișoara, 21 Februaru, 1895.

Președintele sinodului:

D. Moldovan,
protopop.

Nr. 153/895

[42] 1—3

Ad. Nr. 152/885

[37] 3—3

EDICT.

Ioan Lices de religiunea gr. or. din Orăștie, care de mai bine 4 ani a părăsit pe legiuita sa soție Paraschiva Moiescu din Pricaz fără a se sci unde petrece, se citează prin acesta a se prezenta înaintea subsemnatului for matrimonial în termin de 6 luni, dela prima publicare în „Telegraful Român” conform rezoluțiunei consistoriului archidieceșan din 14 Faur 1895 Nr. 876 B. căci altcum procesul matrimonial intentat de soția sa, se va decide și în absența lui.

Orăștie, la 3 Martiu, 1895.

Forul matrimonial gr. or. de prima instanță al Orăștiei.

Nicolau Ivan,
protopr. adm.

EDICT.

Zenovia Aron Pică gr. ort. din Riușor, soția legitimă a lui Ioan Dumitru Cocan gr. ort. din Mândra, care de 11 ani (unsprezece ani) de zile a părăsit pe bărbatul ei, fără a-i se sci locul ubicațiunei, prin acesta se citează ca în termin de trei luni de zile dela prima publicare a acestui edict, să se prezenteze înaintea oficiului protopresbiteral subsemnat, căci la din contră procesul divorțial edictal incaminat de bărbatul ei se va pertracta și decide și în absența ei.

Făgăraș, 28 Ianuariu 1895.

Oficiul protopresbiteral g. ort. al Făgărașului.

Iuliu Dan,
protopop.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

Antoniou Novotny

în Timișoara — Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioșe, pe lângă garanță pe mai mulți ani, provădute cu adiustări de fer bătut, construite spre a le întorce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.



Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiustare de fer bătut, — ca și spre turnarea de tóce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

[43] 1—21

Preș-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1894.

Budapesta — Predeal										
Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tr. de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren de accele-rat
10.—	8.05	—	—	2.15	pl. Viena	sos.	3.—	1.55	1.55	7.20
8.25	2.10	2.50	6.—	9.15	Budapesta	↑	5.50	7.25	7.—	1.50
11.24	4.07	6.23	9.05	11.12	Szolnok	↑	2.30	5.23	3.50	11.46
1.35	5.46	9.29	11.33	12.50	P. Ladány	↑	12.06	3.46	1.21	10.05
3.46	7.08	—	1.50	2.12	sos. Oradea-mare	pl.	—	2.25	11.04	8.43
4.—	7.15	12.05	2.24	2.19	pl. Oradea-mare	sos.	—	2.18	10.44	8.38
4.39	7.43	1.02	3.03	2.49	Mező Telegd	↑	—	1.52	10.07	8.13
5.22	8.18	2.14	3.46	3.24	Rév	↑	—	1.26	9.30	7.47
5.45	—	2.50	4.07	—	Bratca	↑	—	—	9.10	—
6.34	9.07	3.54	4.53	4.17	Ciucia	↑	5.40	12.47	8.31	7.08
7.18	9.37	4.53	5.32	4.50	Huiedin	↑	4.52	12.17	7.53	6.39
8.05	—	6.13	6.24	—	Ghîrbău	↑	2.55	—	6.53	—
8.32	10.37	7.03	6.59	5.55	sos. Cluș.	pl.	2.—	11.01	6.14	5.25
8.49	11.10	—	8.40	6.11	pl. Cluș.	sos.	—	10.45	5.45	4.48
9.06	11.32	—	9.08	6.27	Apahida	↑	—	—	5.18	4.23
10.08	12.50	—	10.40	7.27	Ghîriș	↑	—	9.23	3.53	3.—
10.37	1.25	—	11.25	7.50	Cucerdea	↑	—	8.53	3.06	2.20
10.59	1.43	—	11.54	—	Ujóra	↑	—	—	2.48	2.—
11.07	1.52	—	12.04	—	Vințul-de-sus	↑	—	—	2.40	1.51
11.31	2.18	—	12.34	8.17	Aiud	↑	—	8.23	2.11	1.23
11.48	2.40	—	—	8.33	sos. Teiuș.	pl.	—	8.06	1.45	12.54
12.25	—	—	1.40	8.38	pl. Teiuș.	sos.	—	7.59	1.10	—
12.50	—	—	2.17	—	Crăciunel	↑	—	—	12.39	—
1.04	—	—	2.35	9.09	Blaș	↑	—	7.30	12.24	—
1.35	—	—	3.14	—	Micăsasa	↑	—	—	11.48	—
1.50	—	—	3.34	9.42	sos. Copșa-mică	pl.	—	6.56	11.29	—
2.13	—	—	3.49	9.44	pl. Copșa-mică	sos.	—	6.54	11.14	—
2.32	—	—	4.11	9.59	Mediaș	↑	—	6.41	10.55	—
3.04	—	—	4.48	10.22	Elisabetopole	↑	—	6.20	10.21	—
3.39	—	—	5.27	10.51	Sighișoara	↑	—	5.53	9.42	—
4.01	—	—	6.10	11.12	Hașfalău	↑	—	5.33	9.13	—
5.26	—	—	7.50	12.26	Homorod	↑	—	4.27	7.45	—
6.08	—	—	8.30	12.58	Agostonfalva	↑	—	3.53	7.01	—
6.40	—	—	9.03	1.15	Apăia	↑	—	3.37	6.35	—
7.16	—	—	9.38	1.34	Feldioara	↑	—	3.16	5.58	—
8.—	Tren de accele-rat	—	10.25	2.09	sos. Brașov	pl.	—	2.45	5.08	—
—	11.—	—	—	2.19	pl. Brașov	sos.	—	7.01	2.18	—
—	12.26	—	—	3.01	Timiș	↑	—	6.—	1.42	—
—	1.11	—	—	3.31	Predeal	↑	—	5.—	1.12	—
—	8.45	—	—	9.15	sos. București	pl.	—	7.45	—	—

Budapesta — Arad — Teiuș										
Tren miest	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren miest
—	—	—	—	—	pl. Viena	sos.	—	—	—	—
—	—	8.05	1.55	10.—	Budapesta	↑	7.35	1.20	6.30	—
3.10	4.24	11.10	4.—	1.37	Szolnok	↑	4.18	11.15	2.45	9.30
9.10	8.42	3.55	6.55	6.10	sos. Arad	pl.	11.30	8.20	9.45	5.18
—	—	—	—	—	pl. Arad	sos.	—	8.10	8.55	—
2.30	—	4.30	7.05	6.35	Glogovaț	↑	10.48	—	8.44	—
2.44	—	4.42	—	6.46	Györök	↑	10.25	—	8.20	—
3.15	—	5.03	—	7.07	Pauliș	↑	10.11	—	8.08	—
3.32	—	5.14	—	7.18	Radna-Lipova	↑	9.58	7.29	7.56	—
3.58	—	5.32	7.50	7.35	Conop	↑	9.25	—	7.24	—
4.30	—	5.56	—	7.58	Bérvava	↑	9.09	—	7.07	—
4.50	—	6.12	—	8.14	Soborșin	↑	8.21	6.33	6.26	—
5.40	—	7.—	8.51	8.56	Zam	↑	7.45	6.07	5.49	—
—	—	7.28	9.10	9.24	Gurasada	↑	7.18	—	5.19	—
—	—	7.54	—	9.50	Ilia	↑	7.08	5.44	5.08	—
—	—	8.10	9.34	10.06	Branicica	↑	6.44	—	4.42	—
—	—	8.28	—	10.24	Deva	↑	6.20	5.17	4.18	11.32
—	4.47	8.54	10.—	10.50	Simeria (Piski)	↑	6.05	5.05	3.59	11.16
—	5.04	9.08	10.11	11.04	Orăștie	↑	5.09	4.40	3.18	10.37
—	6.10	10.06	10.37	11.43	Șibot	↑	4.44	—	2.56	9.39
—	6.39	10.29	—	12.06	Vințul de jos	↑	4.22	—	2.32	9.12
—	7.11	10.53	—	12.30	Alba-Iulia	↑	4.04	3.59	2.14	8.53
—	7.28	11.07	11.17	12.44	sos. Teiuș	pl.	3.19	3.36	1.35	8.11
—	8.13	11.54	11.40	1.20	—	—	—	—	—	8.55

Budapesta, gara de vest — Orșova — Verciorova										
Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren mixt	Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren de accele-rat	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
8.36	11.—	9.—	9.15	4.—	pl. Viena	sos.	5.50	—	7.20	7.05
Vineri	—	—	—	—	pl. Budapesta	sos.	6.30	10.20	2.10	1.25
1.30	8.30	2.25	7.—	10.—	sos. Timișoara	pl.	9.20	—	8.55	7.50
6.39	5.25	7.54	4.59	—	pl. Timișoara	sos.	8.28	7.13	8.49	7.42
6.47	6.15	8.02	5.52	—	Caransebeș	↑	5.39	4.05	—	5.39
—	9.33	10.25	9.10	—	Băile Herculane	↑	3.02	—	4.35	3.21
11.05	—	12.28	11.47	—	Verciorova	↑	1.—	—	3.40	2.10
11.45	—	1.20	1.19	—	București	↑	11.25	—	7.10	5.50
10.55	—	11.40	6.25	—	—	—	—	—	—	—

Cucerdea — Oșorheiu — Reg. săs.										
—	2.25	8.10	3.11	8.58	Cucerdea	↑	7.41	2.36	8.31	1.18
—	3.14	8.51	3.52	9.39	Ludoș	↑	7.03	1.53	7.43	12.32
—	5.07	10.27	5.26	11.11	Oșorheiu	↑	5.30	12.25	5.50	10.35
—	5.50	10.42	5.36	—	Reghinul-săs.	↑	5.18	9.35	5.05	—
—	7.25	12.15	7.15	—	—	↑	3.50	8.—	3.22	—

Nota: Orele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se citi de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. Numerele cele grase însemnă orele de noapte.